

'Je binne efkes los fan alles'

EIZE DE BOER

Harlingen - "Biljerten is yn 't foarste plak myn hobby. Mar as ik ien kear oan 'e gong bin, sil ik wol o sa myn bêst dwaan om te winnen". Via succesvolle voorronden stootte Lammert van der Wal uit Harlingen door naar de gewestelijke biljartkampioenschappen driebanden tweede klasse, die dit weekeinde in Warffum worden gehouden. De vitale veteraan heeft er zin in. "Oft ik der klear foar bin? Ik wòl!"

Bijna zeventig jaar geleden werd Lammert van der Wal onder de rook van Harlingen geboren op de ouderlijke tjalk.

In navolging van zijn ouders verdiende hij zijn boterham op het water, aanvankelijk als garnalenvisser, later in het baggerwerk. Biljarten was altijd al zijn liefhebberij. "Mar doe't ik opholden bin mei wurkjen haw ik it serieuzer oanpakt. It is myn grutste hobby wurden, ik mei it ôfgrylsike graach dwaan".

Twee maal eerder drong Van der Wal door tot gewestelijke kampioenschappen. Vijf of zes jaar geleden werd hij gewestelijk kampioen in het Groningse Midwolda. Hij mocht toen doorgaan voor het Nederlands kampioenschap en behaalde daar een eervolle tweede plaats.

Naast Lammert van der Wal is Dirk van Wier uit Leeuwarden de enige Friese deelnemer aan het gewestelijk biljartkampioenschap. Van de acht deelnemers is Van der Wal de oudste, maar dat ervaart hij allerminst als een bezwaar. "Ik bin goed sún en dat is in grut foarrjocht. As je sún binne, fiele je je net âld. It biljerten sil ik net gau opjaan. Ik hoopje dat ik der noch hiel lang mei trochgean kin".

Acclimatiseren

Zeer onlangs teruggekeerd van een vakantie op Kreta moet Van der Wal thuis in het kille Harlingen even acclimatiseren. Maar het gewestelijk kampioenschap, dat gisteravond van start ging, bezorgt hem opnieuw een warm gevoel. "Yn't begjin sil ik grif senuwachtich wêze, mar as ik ienkear oan 'e gong bin, is dat oer". Van der Wal ervaart die druk niet als onplezierig. "Je moatte by sokke gelegenheden ûnder druk stean, dat heart der by. Sûnder druk kinne je net prestearje".

Meedoen, zo stelt hij met nadruk, is voor hem vele malen belangrijker dan winnen. Maar enig fanatisme is hem toch niet vreemd. "As ik kampioen waard, soe dat dochs wol grandioas wêze. Ja, ik wol altyd winne".

Uitleven

Als lid van BVH (Biljartvereniging Harlingen) kan Lammert van der Wal zich op de wekelijkse repetitieavonden op woensdag in Hotel Centraal in de Friese havenstad uitleven. "It is spanning en tagelyk ûntspanning. Je binne efkes los fan alles. Biljerten jout je rêst. Je moatte in hiele partij lang konsin-

trearre wêze. Mar as de motivaasje der is, is de konsintraasje der ek. It is puer wiskunde. Je lûke yn wêzen streken oer it lekken. Mar ik leau net dat je der in spesjaal talint foar hawwe moatte. As je der plezier yn hawwe, groeit it fansels. En as dat net sa is, moatte je der net oan begjinne".

Biljarten is een individuele sport. "Je kinne in oar noait ergens de skuld fan jaan", betoogt Van der Wal. "Je kinne allinnich rúzje mei jesels krije, as je in stomme set úthelle hawwe. Ik haw wolris goed liik op mysels west".

Een trouw supporter en stimulator van Lammert van der Wal is

Freek Teuben, de 72-jarige voorzitter van de Harlinger biljartclub. Van der Wal herinnert zich zijn eigen nipte overwinning op een vorig gewestelijk kampioenschap nog maar al te goed. Van der Wal: "Teuben doarst net te sjen hoe't it ôfrinne soe. Hy siet noch mear yn spanning as ik".

Biljarter Lammert van der Wal, oudste deelnemer aan de gewestelijke finale: 'As je sún binne, fiele je je net âld. It biljerten sil ik net gau opjaan'.

Foto: Gert Gor